

การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตทัพหลวงแฉงงม
INTERNAL SUPERVISION IMPLEMENTATION IN THAPLUANG – JANGNGAM
SCHOOL NETWORK

วิชชดา เขียวช่อม¹

WICHUDA KEAWCHAUM

มัทนา วังถนอมศักดิ์²

MATTANA WANGTHANOMSAK

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตทัพหลวงแฉงงม 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตทัพหลวงแฉงงม ประชากรที่ศึกษา คือ โรงเรียนในสังกัดสททวิทยาเขตทัพหลวงแฉงงม จำนวน 12 โรง ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 2 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียน/รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 12 คน ครูผู้สอน จำนวน 12 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 24 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วยแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่าและแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ตามแนวคิดของกลิคแมน กอร์ดอน และรอสกอร์ดอน (Glickman, Gordon and Ross - Gordon) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ (frequency) ร้อยละ (percentage) มัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตทัพหลวงแฉงงม โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับความมัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ 1) ด้านการพัฒนาการทำงานกลุ่ม 2) ด้านการพัฒนาหลักสูตร 3) ด้านการช่วยเหลือครูโดยตรง 4) ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ และ 5) ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตทัพหลวงแฉงงม ในด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุด คือ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน มีข้อเสนอแนะดังนี้ 1) การกำหนดนโยบายและแนวปฏิบัติที่ชัดเจน 2) การส่งเสริมให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการ 3) การมีส่วนร่วมในการทำงาน และ 4) การส่งเสริมการนำวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียนมาใช้ในการกระบวนการจัดการเรียนการสอน

คำสำคัญ : การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

Abstract

The purposes of this research were to know 1) internal supervision implementation in Thapluang – Jangngam School Network 2) development guidelines for internal supervision implementation in Thapluang – Jangngam School Network. The population comprised 12 schools, 2 respondents from each school, a school administrator or an acting school administrator and a teacher. There were 24 respondents. The research instrument were a rating scale questionnaire and structured interview concerning internal supervision implementation according to Gickman, Gordon and Ross - Gordon. The statistical used to

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. ภาควิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

analyze the data were frequency (f), percentage (%), arithmetic mean (μ), standard deviation (S.D.) and content analysis.

The findings of this research were as follows:

1. The internal supervision implementation in Thapluang – Jangngam School Network, collectively and individually, was at a high level. Ranking from the highest to the lowest mean as follow: group development, curriculum development, direct assistance to teachers, professional development and action research.

2. The development guidelines for internal supervision implementation in Thapluang – Jangngam School Network about action research were 1) policy and process formulation 2) enhancing action research training 3) work participation and 4) applying action research in teaching process.

KEYWORDS : Internal supervision implementation

บทนำ

หัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศให้มีความสมดุลและยั่งยืนจะต้องให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างทุนของประเทศที่มีอยู่แล้วให้เกิดความเข้มแข็ง แข็งแกร่งและเพียงพอในการขับเคลื่อนกระบวนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะการพัฒนาคนหรือทุนมนุษย์ให้มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคศตวรรษที่ 21 และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาคุณภาพของคน ทั้งในเชิงสถาบัน ระบบ โครงสร้างของสังคมให้เข้มแข็งสามารถเป็นภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่างๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2554: 1) ตามที่นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 โดยเร่งรัดการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้มีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงระบบและกระบวนการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระบบให้มีประสิทธิภาพ ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลกให้สำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม เร่งปรับระบบสนับสนุนการจัดการศึกษาที่สอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน มีการประสานสัมพันธ์กับเนื้อหา ทักษะและกระบวนการเรียนการสอน ประกอบไปด้วย มาตรฐานและการประเมินหลักสูตรและการสอน การพัฒนาทางวิชาชีพและสภาพแวดล้อมการเรียนรู้ ยุกระดับความแข็งแกร่ง มาตรฐานวิชาชีพครูและผู้บริหารสถานศึกษาให้ครูเป็นผู้ที่มีความ สามารถและทักษะที่เหมาะสมกับการพัฒนาการเรียนของผู้เรียน ผู้บริหารสถานศึกษามี

ความสามารถในการบริหารจัดการ และเป็นผู้นำทางวิชาการ ครูและผู้บริหารสถานศึกษาประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียนสร้างความมั่นใจและไว้วางใจ ส่งเสริมให้มีรับผิดชอบต่อผลที่เกิดกับนักเรียน (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2559: 2) ปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่จะทำให้เกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ คือ การปฏิรูปการเรียนรู้ โดยใช้การนิเทศภายในโรงเรียนเป็นปัจจัยส่งเสริมพลังแห่งการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นจากความร่วมมือของบุคลากรทุกคนในโรงเรียนเป็นสำคัญสิ่งหนึ่งที่จะช่วยพัฒนาครูอาจารย์ในด้านวิชาการและช่วยให้นักวิชาการก้าวหน้ามีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นคือ การนิเทศที่อาศัยบุคลากรในโรงเรียนที่มีความรู้ความสามารถและประสบการณ์เกี่ยวกับการเรียนการสอนที่โรงเรียนคัดเลือกและแต่งตั้งขึ้น โดยทำงานร่วมกับครูในการพัฒนาการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและเป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายที่กำหนด (เอนก ส่งแสง, 2550: 136) การนิเทศจึงเปรียบเสมือนกระจกเงาที่สะท้อนภาพการสอนของครูและเป็นกระบวนการที่เสริม สร้างการสอนของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นเพื่อ เป็นข้อมูลในการวางแผนในการพัฒนาการศึกษา การสร้างสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญและยังเป็นการสร้างความตระหนักให้กับครูถึงปัญหาเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้และสามารถหาวิธีการแก้ไขปัญหา นอกจากนี้ยังมุ่งให้เกิด

ความร่วมมือและประสานงานกันภายใต้ระบบการบริหารงานของโรงเรียนได้เป็นอย่างดี เพื่อควบคุมมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนและพัฒนางานด้านการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 ได้จัดทำแผนการนิเทศ ติดตาม เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียน เพื่อให้คณะผู้นิเทศและบุคลากรทางการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานนิเทศภายในโรงเรียนที่รับผิดชอบหรือได้รับมอบหมาย ซึ่งจัดการศึกษาในระดับปฐมวัย ระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษาตอนต้น โดยนิเทศอย่างน้อยภาคเรียนละ 2 ครั้งต่อ 1 โรงเรียนตามนโยบายพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งใช้วิธีการดำเนินการนิเทศ เช่น การเยี่ยมชั้นเรียน การตรวจสอบเอกสารหลักสูตรสถานศึกษา เอกสารการดำเนิน การวัดผลประเมินผลการเรียนรู้และคู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การประชุมชี้แจง ให้คำปรึกษาแนะนำเพื่อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนและเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับเกี่ยวกับผลการนิเทศ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมและเพิ่มพูนประสิทธิภาพการนิเทศภายในโรงเรียนให้เข้มแข็งและสนับสนุนเครือข่ายของเขตพื้นที่การศึกษา (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3, 2559: 8) จากรายงานผลการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาของโรงเรียนในสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรีส่วนใหญ่มีปัญหาด้านการยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและการประกันคุณภาพ เนื่องจากการจัดการเรียนการสอนของครูยังไม่เป็นไปตามแผนการจัดการเรียนรู้ มาตรฐานตัวชี้วัดและหลักสูตรของสถานศึกษาที่กำหนด การพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนยังไม่ชัดเจนเรื่องโครงสร้างเวลาเรียนและยังไม่ได้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจึงทำให้การจัดการศึกษายังไม่บรรลุผลตามเป้าหมาย มีการกำหนดแนวทางการดำเนินงานแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียนแต่ยังขาดความต่อเนื่องในการร่วมกันชี้แจงปัญหาต่าง ๆ ที่พบในการบริหารงาน การพัฒนาหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในห้องเรียน ครูผู้สอนละเลยการนำเสนอวัตกรรมการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนมาใช้อย่างเหมาะสมนอกจากนี้โรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ยังมีข้อจำกัดและอุปสรรคในการจัดการเรียนการสอน เช่น การขาดแคลนบุคลากรครูหรือผู้บริหาร การจัดหรือพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษา จัดการเรียนการสอนรวมถึงการนิเทศภายในโรงเรียนหรือโรงเรียนส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดกลางถึงขนาดเล็กและรวมถึงสภาพเศรษฐกิจของชุมชน เป็นต้น จึงเป็นปัญหาอุปสรรคในการพัฒนาการศึกษาให้เป็นไปตามเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพ เมื่อวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในโรงเรียนแล้ว พบว่าปัญหาผู้บริหารและครูยังไม่ดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ ครูส่วนใหญ่ยังจัดการเรียนการสอนที่ไม่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจึงส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนไม่เต็มตามศักยภาพ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนไม่อยู่ในเกณฑ์ที่น่าพอใจของผู้มีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาหรือผู้สนับสนุน ด้วยสภาพการจัดการการศึกษาดังกล่าว จึงควรดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนให้ประสบความสำเร็จทั้งในด้านการจัดระบบการบริหารขอบข่ายงานในโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพ การจัดกระบวนการเรียนรู้ของครูที่สอดคล้องกับบริบทของสังคมและท้องถิ่น การเน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางในการคิด ลงมือปฏิบัติ รวมถึงการพัฒนาผู้เรียนแบบองค์รวมที่สอดคล้องกับมาตรฐานและตัวชี้วัดตามหลักสูตร (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3, 2560: 72)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาของการวิจัยและสามารถตอบปัญหาดังกล่าวได้อย่างชัดเจน ผู้วิจัยจึงกำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี

ข้อคำถามของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องต่อวัตถุประสงค์ของงานวิจัยที่
ได้กำหนดไว้ ผู้วิจัยได้กำหนดข้อคำถามเพื่อสำหรับ
งานวิจัยไว้ดังนี้

1. การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน
สังกัดสภามหาวิทยาลัยศิลปากร อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศ
ภายในโรงเรียนสังกัดสภามหาวิทยาลัยศิลปากร
เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

เพื่อเป็นแนวทางในการวิจัย ผู้วิจัยได้ตั้ง
สมมติฐานทางการวิจัยไว้ดังนี้

การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัด
สภามหาวิทยาลัยศิลปากร อยู่ในระดับปานกลาง

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

เพื่อให้การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการเป็นไปอย่างมี
ประสิทธิภาพ ถูกต้องตามระเบียบวิธีวิจัยและบรรลุ
วัตถุประสงค์ตามที่ผู้วิจัยกำหนดไว้ข้างต้น จึงมีขั้นตอน
การดำเนินการจากการจัด เตรียมโครงการวิจัยโดย
ศึกษาปัญหา นิยามปัญหา วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง
พร้อมทั้งรวบรวมแนวคิด หลักการ ทฤษฎีเพื่อเป็น
ข้อมูลในการจัดทำโครงการวิจัยและนำเสนอต่อ
ภาควิชาเพื่อขออนุมัติ จากนั้นสร้างและพัฒนาเครื่องมือ
วิจัยโดยได้รับความจากอาจารย์ที่ปรึกษาและนำไปให้
ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ เมื่อได้รับการแก้ไขและตรวจสอบ
แล้วนำไปเก็บข้อมูลจากผู้ให้ข้อมูลเพื่อวิเคราะห์ข้อมูล
และแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูล จากนั้นเป็นขั้นตอนการ
สรุปข้อค้นพบ อภิปรายผล นำเสนอต่อคณะกรรมการผู้
ควบคุมการค้นคว้าอิสระเพื่อตรวจสอบความถูกต้อง
ปรับปรุง แก้ไขข้อบกพร่องตามข้อเสนอแนะ แล้ว
จัดพิมพ์รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์เสนอต่อบัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร

ประชากรที่ศึกษา

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ โรงเรียน
ในสังกัดสภามหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 12 โรง

ผู้ให้ข้อมูล

ผู้วิจัยกำหนดผู้ให้ข้อมูลแต่ละโรงเรียน
จำนวน 2 คน ประกอบด้วย 1) ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือ
รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 1 คน
2) ครูผู้สอน จำนวน 1 คน รวมผู้ให้ข้อมูล 24 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

การวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยตัวแปรพื้นฐาน และ
ตัวแปรที่ศึกษา ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ตัวแปรพื้นฐาน เป็นตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับ
สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ
อายุ ภูมิลำเนาทางการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบันและ
ประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน

2. ตัวแปรที่ศึกษา เป็นตัวแปรที่เกี่ยวกับการ
ดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน ตามแนวคิดของกลี
คแมน กอร์ดอน และ รอสกอร์ดอน
Glickman, Gordon and Ross-Gordon, 2007:
135) มีขอบข่ายการดำเนินงานนิเทศ 5 ด้าน ดังนี้

1. การช่วยเหลือครูโดยตรง (direct
assistance to teachers) หมายถึง ครูได้พัฒนา
ตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีการสังเกตการ
จัดการเรียนการสอนและมีการให้ข้อมูลย้อนกลับ
(feedback) จากครูหรือผู้อำนวยการ รวมถึงร่วม
อภิปรายหรือปรับปรุงแนวทางการจัดการเรียนการ
สอน

2. การพัฒนาการทำงานกลุ่ม (group
development) หมายถึง การร่วมกันเพื่อพัฒนาและ
แก้ไขปัญหาต่าง ๆ ของครูในกลุ่มสาระการเรียนรู้หรือ
ระดับชั้น มีการส่งเสริมให้สมาชิกในกลุ่มได้แสดง
ความสามารถ มีการทำงานเป็นทีม และยอมรับความ
คิดเห็นซึ่งกันและกัน

3. การพัฒนาทางวิชาชีพ (professional
development) หมายถึง ครูมีการพัฒนาตนเองเพื่อ
นำไปสู่ความเชี่ยวชาญในสายงาน โดยมีการวางแผนการ
ดำเนินงานระยะยาว การฝึกอบรม เพื่อพัฒนาทักษะ
ความรู้ของตนเองและการมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพหรือการ
พัฒนาวิชาชีพ

4. การพัฒนาหลักสูตร (curriculum development) หมายถึง การปรับปรุงหลักสูตรการจัดการศึกษาเดิมให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและบริบทของโรงเรียน เช่น จุดประสงค์เนื้อหา รูปแบบและขอบเขตหลักสูตร อย่างเหมาะสมและมีการกำหนดครูผู้รับผิดชอบการติดตามประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้เพื่อให้ทราบถึงข้อบกพร่องของหลักสูตรซึ่งเป็นข้อมูลย้อนกลับในการพัฒนาหลักสูตรต่อไป

5. การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (action research) หมายถึง กระบวนการในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เพื่อหาสาเหตุของปัญหาและหาวิธีแก้ไขและนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนสอนของครูให้ประสบผลสำเร็จและมีประสิทธิภาพสูงสุด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ประเภท คือ 1) แบบสอบถาม 2) แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีรายละเอียด ดังนี้

1. แบบสอบถาม ประกอบด้วยข้อคำถาม 2 ตอน

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับสภาพภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ในเรื่องเพศ อายุ วุฒิทางการศึกษา ตำแหน่งหน้าที่และประสบการณ์ทำงานในตำแหน่งปัจจุบัน มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่กำหนดตัวเลือกไว้ให้เลือก (checklist)

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตเทพหลวงแจ่งงาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ท (Likert's five rating scales)

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง มีลักษณะเป็นข้อคำถามปลายเปิด (open ended question) เพื่อทราบแนวทางการพัฒนา การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามในตัวแปรที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดมาสร้างเป็นประเด็นคำถามในการสัมภาษณ์

การสร้างและพัฒนาเครื่องมือในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือการวิจัย โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 1 ผู้วิจัยศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องภายใต้คำปรึกษาของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระเพื่อพัฒนาข้อคำถามและปรับปรุงแก้ไขให้สอดคล้องและเหมาะสมกับตัวแปรและขอบเขตที่กำหนด

ขั้นตอนที่ 2 ผู้วิจัยตรวจสอบค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (content validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามให้อาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหากับวัตถุประสงค์ของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้องโดยใช้เทคนิค IOC (Index of item objective congruence) และคำนวณหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม ภายใต้การควบคุมของอาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระ

2. แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง โดยใช้ข้อคำถามเกี่ยวกับแนวทางการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน โดยนำผลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามในตัวแปรที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำที่สุดมาสร้างเป็นประเด็นคำถาม โดยสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน 1 คน และครูผู้สอน 1 คน ในโรงเรียนขนาดใหญ่ 1 โรงเรียน ขนาดกลาง 1 โรงเรียน และโรงเรียนขนาดเล็ก 1 โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3 รวมทั้งสิ้น 6 คน

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงหัวหน้าภาควิชา การบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร เพื่อขอความอนุเคราะห์ ออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตเทพหลวงแจ่งงาม เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลจากโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตเทพหลวงแจ่งงาม

2. ผู้วิจัยนำหนังสือส่งถึงโรงเรียนสังกัด สททพหลวงแฉงงาม เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการ เก็บข้อมูล และติดตามรวบรวมแบบสอบถามคืนจาก โรงเรียนด้วยตนเอง ตั้งแต่เดือนมีนาคม 2560 ถึงเดือน เมษายน 2560 และได้รับแบบ สอบถามที่สมบูรณ์คืน จากโรงเรียน 12 โรง จำนวน 24 ฉบับ คิดเป็น 100%

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ (frequency : f) ร้อยละ (percentage : %)

2. การวิเคราะห์การดำเนินงานนิเทศภายใน โรงเรียน สังกัด สททพหลวงแฉงงาม สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา สุพรรณบุรี เขต 3 สถิติที่ใช้ คือ มัชฌิมเลขคณิต (μ) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) โดยนำค่าเฉลี่ยไป เปรียบเทียบตามเกณฑ์ แนวคิดของเบสต์ (Best) มี รายละเอียดดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50 - 5.0 หมายถึง การดำเนินงาน นิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.50 - 4.49 หมายถึง การ ดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.50 - 3.49 หมายถึง การ ดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับ ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.50 - 2.49 หมายถึง การ ดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.49 หมายถึง การ ดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนอยู่ในระดับน้อยที่สุด

3. การวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการ ดำเนินงาน นิเทศภายในโรงเรียน สังกัด สททพหลวงแฉงงาม ที่ได้จากการสัมภาษณ์ใช้ การวิเคราะห์เนื้อหา (content analysis)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้ข้อมูลจากแบบสอบถามนำมา วิเคราะห์และเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล จำแนกเป็น 3 ตอน

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์สภาพภาพทั่วไปของ ผู้ตอบแบบสอบถาม

พบว่า ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 24 คน เป็นเพศชาย จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 66.67 เป็นเพศหญิง จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป มากที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 54.17 รองลงมาคืออายุ 41 - 50 ปี จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 25 และมีอายุ 30 - 40 ปี น้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 20.83 มีวุฒิทางการศึกษาระดับปริญญาโทมากที่สุด จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 58.33 ระดับปริญญาตรี จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 41.67 ตำแหน่งหน้าที่ในปัจจุบัน ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการ โรงเรียน/รักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 12 คน และครูผู้สอน จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 50 ตามลำดับ และประสบการณ์การทำงานใน ตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน 5 - 15 ปีมากที่สุด จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 62.50 รองลงมาคือ 16 - 25 ปี จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 33.33 และมีประสบการณ์ การทำงานในตำแหน่งหน้าที่ปัจจุบัน น้อยกว่า 5 ปี น้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 4.17

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตที่พหลวงเจงงาม

ตารางที่ 1 ค่ามัชฌิมเลขคณิต (μ) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (σ) และการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตที่พหลวงเจงงาม โดยภาพรวม

(N=12)

ด้านที่	การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน	μ	σ	ระดับ
1.	การช่วยเหลือครูโดยตรง (X_1)	3.83	0.59	มาก
2.	การพัฒนาการทำงานกลุ่ม (X_2)	4.00	0.49	มาก
3.	การพัฒนาทางวิชาชีพ (X_3)	3.75	0.63	มาก
4.	การพัฒนาหลักสูตร (X_4)	3.83	0.43	มาก
5.	การวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน (X_5)	3.50	0.39	มาก
โดยภาพรวม (X_{tot})		3.78	0.50	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตที่พหลวงเจงงาม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\mu = 3.78$, $\sigma = 0.50$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตที่พหลวงเจงงามอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านการพัฒนาการทำงานกลุ่ม ($\mu = 4.00$, $\sigma = 0.49$) รองลงมา คือ ด้านการพัฒนาหลักสูตร ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.43$) ด้านการช่วยเหลือครูโดยตรง ($\mu = 3.83$, $\sigma = 0.59$) ด้านการพัฒนาทางวิชาชีพ ($\mu = 3.75$, $\sigma = 0.63$) และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ($\mu = 3.50$, $\sigma = 0.39$) ตามลำดับ เมื่อพิจารณาจากส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย ($\sigma = 0.39 - 0.63$) แสดงว่าความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามมีความสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่าตัวแปรที่ค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดคือ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็น จึงนำมาทำการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 3 คน และครูผู้สอนจำนวน 3 คน เพื่อหาแนวทางในการแก้ไขและ

พัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจน

1.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีวัตถุประสงค์และเป้าหมายในการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนที่ชัดเจน เช่น การวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหา การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนการสอน เป็นต้น

1.2 ผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีการกำหนดแผนงาน โครงการ และระยะเวลาในการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน จากนั้นแจ้งให้ครูผู้สอนภายในโรงเรียนทราบและลงมือปฏิบัติ

1.3 ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้นิเทศได้รับการแต่งตั้งควรทำการติดตามและประเมินผลงานอย่างสม่ำเสมอ กำหนดมาตรการการนิเทศภายในอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โดยพิจารณาจากวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนควบคู่กับการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน

2. การส่งเสริมให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติ การ

2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนควรให้ความสำคัญเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนและมีความรู้ความเข้าใจที่ชัดเจนและถูกต้อง พร้อมทั้งควรถ่ายทอดและส่งเสริมให้บุคลากรภายในโรงเรียนเห็นความสำคัญและมีความรู้ความเข้าใจเช่นกัน

2.2 ผู้อำนวยการโรงเรียนส่งเสริมให้ครูผู้สอนหรือครูประจำวิชาได้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับขั้นตอนหรือกระบวนการการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน โดยมีการติดตามจากผู้อำนวยการโรงเรียนอย่างต่อเนื่อง

3. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการทำงาน

3.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานและปฏิบัติจริงทุกขั้นตอน รวมทั้งหาข้อสรุปเพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขจนทำให้เกิดประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

3.2 ผู้อำนวยการโรงเรียนควรสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เพื่อหาสาเหตุของปัญหาและเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาลงแล้วจัดทำเป็นรูปแบบงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

3.3 ผู้อำนวยการโรงเรียนควรแต่งตั้งผู้รับผิดชอบเพื่อประเมินผลการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนเป็นระยะ โดยครูผู้สอน ทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลงานทำให้ได้ทราบความก้าวหน้าของงาน ปัญหาหรืออุปสรรคที่เกิดขึ้นว่าผลงานบรรลุเป้าหมายและมีคุณภาพมากน้อยเพียงใด

4. การส่งเสริมการดำเนินงานวิจัยมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน

4.1 ผู้อำนวยการโรงเรียนควรส่งเสริมให้ครูผู้ สอนจัดการเรียนการสอนโดยใช้วิจัยเป็นฐานส่งผลให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาการเกิดทักษะการใช้การวิจัยในการแสวงหาความรู้จักวิเคราะห์ปัญหา การวางแผนการแก้ปัญหาหรือการพัฒนา เก็บรวบรวมข้อมูลสรุปผลนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ได้

อภิปรายผลการวิจัย

จากข้อค้นพบของการวิจัย เรื่องการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตทัพหลวงแฉ่งงาม ผู้วิจัยได้นำไปสู่การอภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตทัพหลวงแฉ่งงามโดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน

สังกัดสททวิทยาเขตทัพหลวงแฉ่งงามอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดทุกแห่งดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษวิทยาเขต 3 จึงได้จัดทำคู่มือการนิเทศภายใน ทำให้โรงเรียนมีแนวทางในการปฏิบัติ โดยแต่งตั้งคณะกรรมการการนิเทศดำเนินการจัดทำขั้นตอนการนิเทศและแผนการนิเทศภายในโรงเรียนทุกแห่ง มีการดำเนินงานนิเทศในระดับเขตพื้นที่การศึกษา โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษวิทยาเขต 3 แต่งตั้งคณะศึกษานิเทศก์เข้าติดตามและประเมินผลการนิเทศภายในโรงเรียนมากขึ้นเพื่อเป็นการขับเคลื่อนนโยบายมาตรฐานการศึกษาระดับเขตพื้นที่การศึกษา ศรีสะเกษวิทยาเขต 3 ให้บรรลุตามเป้าหมายของเขตพื้นที่การศึกษาศรีสะเกษวิทยาเขต 3 โรงเรียนทุกแห่งจึงมีแผนการดำเนินงานนิเทศ ขั้นตอนหรือรูปแบบการนิเทศ เอกสารการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนทำให้โรงเรียนสามารถดำเนินการจัดการนิเทศภายในโรงเรียนได้ถูกต้องตามขั้นตอนและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ประกอบกับผู้อำนวยการโรงเรียนได้รับการอบรมในด้านต่าง ๆ อยู่เป็นประจำจึงมีส่วนทำให้ผู้อำนวยการโรงเรียนมีความรู้ ความเข้าใจหลักในการบริหาร ตลอดจนเทคนิคต่างๆที่สามารถนำมาใช้ในกระบวนการบริหารอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น ปัจจุบันโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตทัพหลวงแฉ่งงามทุกแห่งมีการดำเนินการ PLC หรือชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการร่วมมือ ร่วมใจกันของครูและผู้บริหารในระดับสายชั้นกลุ่มสาระการเรียนรู้ ระหว่างหลักสูตรระหว่างโรงเรียนและระดับเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนวางแผน การสอน การปรับปรุงหลักสูตร การสร้างหรือพัฒนานวัตกรรมรวมถึงการแก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ พรรณภา มหาวิชา (2554) เรื่องกระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียน พบว่ากระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมลสังกัดกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมและ

รายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ
ณรงค์ชัย ศรีศัลลักษณ์ (2553) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการ
นิเทศในโรงเรียน พบว่า การนิเทศในโรงเรียนกลุ่ม
บางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2
โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากสอดคล้อง
กับงานวิจัยของ พรหมมาศ พรหมพิลา (2554) ได้ทำ
การวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยด้านกระบวนการที่ส่งผลต่อการ
นิเทศการสอนในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น พบว่า ปัจจัยด้านกระบวนการที่ส่งผลต่อการ
นิเทศการสอนในโรงเรียน สังกัดองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นประกอบด้วย 7 ด้าน คือ ด้านการวางแผน ด้าน
การบริหารจัดการ ด้านการสำรวจสภาพปัญหาและ
ความต้องการของครู ด้านการประเมินผล ด้านการ
พัฒนาปรับปรุง ด้านการมีส่วนร่วมและด้านการปฏิบัติ
การนิเทศการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของจิรัชญา
พัทธศรีเรือง (2555) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับตัวบ่งชี้สากล
ของการนิเทศโรงเรียน พบว่าตัวบ่งชี้สากลของการ
นิเทศโรงเรียน ประกอบด้วย 7 องค์ประกอบ ดังนี้ 1)
การพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 2)
การส่งเสริมพัฒนาผู้เรียน 3) การสร้างเครือข่ายร่วม
พัฒนา 4) การบริหารจัดการระบบงาน 5) การพัฒนา
ระบบการนิเทศภายใน 6) การบริหารการเงินและ
งบประมาณ และ 7) การบริหารบุคลากรแบบมีส่วนร่วม
นอกจากนี้ยังสอดคล้องกับแอลเลน (Allen, 2015)
ได้ศึกษาเกี่ยวกับการจัดการและการนิเทศของ
โรงเรียนที่มีประสิทธิผล : ความจำเป็นในการ
ให้บริการ การศึกษาที่มีคุณภาพ พบว่าการจัดการและ
การนิเทศของโรงเรียนที่มีประสิทธิภาพนั้นต้องเน้น
การพัฒนาความสามารถในการจัดเรียนการสอนของ
ครูและความสามารถในการบริหารจัดการอย่างเป็น
ระบบ ซึ่งมีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนและการ
พัฒนาทางการศึกษาได้อย่างต่อเนื่อง

เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้านพบว่า การ
ดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสหวิทยาเขตทัพ
หลวงแฉ่งงามอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยด้านการ
พัฒนาการทำงานกลุ่มมีค่ามัธยฐานอันดับสูงสุด ทั้งนี้
อาจเป็นเพราะมีการพัฒนาให้ครูมีทักษะการทำงาน
กลุ่ม เข้าใจบทบาทของตน รวมทั้งบทบาทในการช่วย
รักษาความเป็นทีมงานให้มั่นคง เช่น การประนีประนอม

การอำนวยความสะดวก การให้กำลังใจ เป็นต้น มี
ความรับผิดชอบหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายตาม
โครงสร้างการบริหาร มีวิธีการทำงานกลุ่มโดยยึด
วัตถุประสงค์ของกลุ่ม มีความเข้าใจบทบาทของ
สมาชิก มีการแต่งตั้งหัวหน้ากลุ่ม มีผู้นำ ผู้ตาม ทำให้
สมาชิกได้ทราบความก้าวหน้าของงาน ปัญหา อุปสรรคที่
เกิดขึ้น รวมทั้งพัฒนากระบวนการทำงาน หรือการ
ปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน การทำงานกลุ่มส่งผลให้โรงเรียน
มีการทำงานร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพการจัดการ
เรียนการสอน เช่น การพัฒนาหลักสูตร พบว่า ครูใน
โรงเรียนส่วนใหญ่มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตร
สถานศึกษา โดยผู้บริหารสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์และ
จัดการประชุม อบรม ติดตามและประเมินหลักสูตร
นอกจากนี้เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี
เขต 3 ได้เล็งเห็นความสำคัญของการพัฒนาหลักสูตร
และหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน
พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.2560) จึงมีการ
จัดอบรมและให้คำปรึกษาแก่ครูเกี่ยวกับการพัฒนา
หลักสูตร กำกับ ติดตามการนำหลักสูตรไปใช้ ทั้งนี้
ผู้อำนวยการโรงเรียนส่วนใหญ่เล็งเห็นความสำคัญใน
การนิเทศภายในซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาการจัด
กระบวนการเรียนการสอน ครูจึงได้รับการช่วยเหลือ
จากเพื่อนร่วมงาน ด้วยการนิเทศแบบเพื่อนนิเทศ
เพื่อน การทำงานร่วมกันแบบกลุ่มสาระการเรียนรู้ ซึ่ง
มีโครงการและกิจกรรมที่บ่งบอกว่าครูได้รับความ
ช่วยเหลือโดยตรง ได้แก่ โครงการนิเทศภายในโรงเรียน
โครงการพัฒนาและยกระดับคุณภาพบุคลากรภายใน
โรงเรียน กิจกรรมนิเทศแบบกัลยาณมิตร ส่งเสริม
สนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจหลักการและ
เทคนิคการสอนในวิชาที่สอนให้กับครู ด้วยการจัด
อบรม สัมมนาและพาครูไปศึกษาดูงาน แล้วนำเทคนิค
การสอนตรงกับวิชาที่สอน อีกทั้งยังส่งเสริมให้มี
ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักการ วิธีการและ
เทคนิคการสอน เพื่อพัฒนาวิชาชีพเสมอและได้รับการ
ส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพครู มีบุคลิกภาพดี
มีความคิดสร้างสรรค์ ด้วยการจัดอบรมเพื่อพัฒนา
บุคลิกภาพให้เหมาะสมกับวิชาชีพโดยการสอดแทรก
ข้อคิดเพื่อให้ครูมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพของตนเองอยู่
เสมอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมพงษ์ เกสร (2552)

เรื่องการดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษา พบว่าการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก ทั้งด้านการพัฒนาทักษะกระบวนการกลุ่ม ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ทางวิชาชีพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ รัชณี ลาภรัตนทอง (2553) เรื่องการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน พบว่าได้มีการดำเนินงานกิจกรรมการนิเทศโดยเริ่มจากการมีส่วนร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ กำหนดแผนการเยี่ยมและนิเทศชั้นเรียน ประเมินผลการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน และมีการให้คำปรึกษาแนะนำในการจัดทำแผนการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่ประสิทธิภาพและประสิทธิผลร่วมกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของชุตติมา แยมจำเมือง (2554) เรื่องกระบวนการนิเทศที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร พบว่า กระบวนการนิเทศของโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานครโดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นพบว่ามีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตทพหลวงแจงงาม พบว่าครูในโรงเรียนส่วนใหญ่มีการวิจัยปฏิบัติการในชั้นเรียนไปใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้ มีการจำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนภาคเรียนละ 1 เรื่องและครูได้รับการส่งเสริม สนับสนุนให้ความรู้และความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ด้วยการจัดอบรมและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน จากเพื่อนครูและผู้อำนวยการโรงเรียน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะในปัจจุบันมีการส่งเสริมให้มีการทำวิจัยควบคู่กับการจัดกระบวนการเรียนรู้ ครูจึงต้องมีความรู้ในเรื่องเทคนิคการทำวิจัยและมีความสามารถนำกระบวนการวิจัยมาใช้ในการพัฒนากระบวนการเรียนรู้ ดังนั้นผู้อำนวยการโรงเรียนจึงต้องส่งเสริมและสนับสนุนทั้งด้านความรู้ เครื่องมือและวิธีการดำเนินการ และควรส่งเสริมให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูที่สอนวิชาเดียวกันทั้งในและนอกโรงเรียน ซึ่งสอดคล้องกับ

กลิคแมน กอร์ดอนและรอสกอร์ดอน (Glickman, Gordon and Ross-Gordon, 2007) ได้กล่าวว่าครูต้องได้รับโอกาสในการแลกเปลี่ยนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในกลุ่มโรงเรียนหรือแม้แต่แลกเปลี่ยนการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนกับครูจากโรงเรียนอื่น

ข้อเสนอแนะ

จากผลการศึกษาวิจัย “การดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียน สังกัดสททวิทยาเขตทพหลวงแจงงาม” ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นประโยชน์และแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เพื่อเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสททวิทยาเขตทพหลวงแจงงามในด้านที่มีค่ามีผลผลิตน้อยที่สุดคือ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้อำนวยการโรงเรียนควรมีการกำหนดแผนการดำเนินงานวิจัยเชิงปฏิบัติในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาและการแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่ชัดเจน โดยกำหนดเป้าหมายและแผน ปฏิบัติการดำเนินงานและระยะเวลาในการจัดทำวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน กระตุ้นให้ครูผู้สอนใช้การวิจัยเป็นฐานของการพัฒนากระบวนการเรียนการสอน นอกจากนี้ควรติดตามและประเมิน ผลงานอย่างสม่ำเสมอ โดยพิจารณาจากวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียนควบคู่กับการสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน

2. ผู้อำนวยการโรงเรียนควรส่งเสริมให้มีการขยายผลและเผยแพร่ผลงานวิจัยทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาหรือเข้าร่วมเวทีวิชาการที่ส่งเสริมงานวิจัย นำผลของการวิจัยมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาคุณภาพการจัดการเรียนรู้ และยังเป็นการพัฒนาผลงานทางวิชาการของครูอีกด้วย

3. ผู้อำนวยการโรงเรียนควรส่งเสริมทักษะทางด้านการเขียนเชิงวิชาการให้กับครูและ จัดให้มีการจัดทำแผนงานโครงการวิจัยเชิงปฏิบัติ การในชั้นเรียนที่ถูกต้องแก่ครูเพื่อให้ครูสามารถนำไปใช้ในการ

พัฒนาการจัดการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้โรงเรียนควรสนับสนุนงบประมาณในการพัฒนาครูผู้สอนด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน เพื่อให้ครูได้มีผลงานทางวิชาการเป็นการส่งเสริมให้ครูได้ใช้ความรู้ ความสามารถพัฒนากระบวนการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

4. ผู้อำนวยการโรงเรียนควรกำหนดแนวทางการดำเนินงานนิเทศมาในการบริหารจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างจริงจัง โดยมีการวางแผนและกำหนดนโยบายในการจัดประชุม จัดอบรมเพิ่มพูนความรู้และทักษะในการนิเทศและความรู้ทางวิชาการให้ครูอย่างสม่ำเสมอเพื่อให้มีความรู้และความเข้าใจสามารถปฏิบัติได้ถูกต้องตรงกัน รวมทั้งส่งเสริมให้มีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพครู

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

เพื่อให้งานวิจัยเกี่ยวกับการดำเนินงานนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสทศวิทยาเขตที่ 1 กรุงเทพมหานครเผยแพร่ออกไปและเพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้า

ของนักวิชาการผู้สนใจทั่วไป จึงมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย ดังนี้

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

2. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการนิเทศภายในโรงเรียนที่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

3. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างวิธีการนิเทศภายในของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐานกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนางานนิเทศด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการในชั้นเรียน

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *แผนการพัฒนา การศึกษาของกระทรวงฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 – 2559*. (กรุงเทพฯ : สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ).
- จิรัชญา พัดศรีเรือง. (2555). ตัวบ่งชี้สากลของการนิเทศโรงเรียน *วารสารบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากร*, 3(1), 41-50.
- ชุติมา แยมจำเมือง. (2554). *กระบวนการนิเทศที่สัมพันธ์กับการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- ณรงค์ชัย ศรีศัลลักษณ์. (2553). *การนิเทศในโรงเรียน กลุ่มบางเลน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐมเขต 2*. (ค้นคว้า อิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พรธนา มหาวีชา. (2557). *กระบวนการนิเทศของผู้บริหารโรงเรียนวัดศรีนวลธรรมวิมลสังกัดกรุงเทพมหานคร*. (การค้นคว้าอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศิลปากร).
- พรธนา ผอมพิลา. (2554). ปัจจัยด้านกระบวนการที่ส่งผลกระทบต่อการนิเทศการสอนในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น *วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร* 1(2), 28-36.
- รัชณี ลาภรัตนทอง. (2553). *การดำเนินการนิเทศภายในโรงเรียนบ้านวังฝาง*. (การค้นคว้าแบบอิสระปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่).
- เอนก ส่งแสง. (2550). *หลักการนิเทศการศึกษา* (กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย).
- สมพงษ์ เกสร. (2552). *การดำเนินการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของครูและผู้บริหารสถานศึกษาระดับประถมศึกษาสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา นครศรีธรรมราช เขต 1*. (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช).

- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3. (2554). *ข้อมูลสารสนเทศสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3*. สุพรรณบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน.(2559) *นโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*
ปีงบประมาณ พ.ศ.2560. (กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย).
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรีเขต 3 กลุ่มนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา.
(2559). *รายงานผลการนิเทศติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา เอกสารลำดับที่ 18/2559*.
สุพรรณบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- _____. (2560). *แผนการนิเทศ ติดตามเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2560*
เอกสารลำดับที่ 8/2560 . สุพรรณบุรี : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุพรรณบุรี เขต 3.
- Agih A. Allen. (2015). “Effective School Management and Supervision: Imperative for Quality Education Service Delivery.” *Journal of An International Multidisciplinary* 9, 3 (July), 62.
- Best, John W. (1977). *Research in Education*. 3rd ed. New Jersey: Prentice - Hall.
- Glickman, Carl D., Stephen P. Gordon, and Jovita M. Ross-Gordon. (2007). *Supervision and Instructional Leadership: A Developmental approach*. 7th ed. Boston: Allyn & Baco